

ΟΙ ΑΓΑΝΑΚΤΙΣΜΕΝΟΙ ΤΗΣ WALL STREET: Όταν ο Κάφκα συναντά τον Ομπάμα (του Άρη Χατζηστεφάνου)

Ήταν περασμένα μεσάνυχτα στη Νέα Υόρκη, όταν ο Τζον, ένας από τους εκατοντάδες «αγανακτισμένους της Wall Street» που συγκεντρώνονται εδώ και τρεις εβδομάδες έξω από το αμερικανικό χρηματιστήριο, κάθισε μπροστά στον υπολογιστή του για να στείλει μερικά e-

mail. Ήθελε να προσκαλέσει κάποιους φίλους του να επισκεφθούν την ηλεκτρονική σελίδα του Occupy Wall Street, από όπου συντονίζονται οι δράσεις της πρωτοβουλίας. Με έκπληξη διαπίστωσε, όμως, ότι ο λογαριασμός του στη Yahoo μπλόκαρε κάθε μήνυμα που περιελάμβανε αναφορές στη συγκεκριμένη σελίδα. Το μήνυμα που εμφανιζόταν στον υπολογιστή ανέφερε ότι «το σύστημα κατέγραψε ύποπτη δραστηριότητα και δεν επιτρέπει την αποστολή του μηνύματος για την προστασία των χρηστών της συγκεκριμένης υπηρεσίας».

Καθώς η πληροφορία άρχισε να κάνει το γύρο του διαδικτύου η Yahoo απάντησε στις κατηγορίες λέγοντας ότι πρόκειται για τεχνικό λάθος σε κάποιο από τα αυτόματα φίλτρα του δικτύου και πως θα επιχειρούσε να το διορθώσει αμέσως. Οι καταγγελίες όμως για ύποπτες παρεμβάσεις από τα λεγόμενα μέσα κοινωνικής δικτύωσης συνεχίστηκαν και τις επόμενες ημέρες. Χιλιάδες χρήστες του διαδικτύου κατήγγειλαν, λόγου χάρη, ότι ενώ η συζήτηση για το κίνημα της Wall Street είχε φουντώσει στο twitter, οι διαχειριστές της υπηρεσίας δεν επέτρεπαν στο θέμα να εμφανιστεί στη λίστα με τα πιο δημοφιλή. Να σημειωθεί

ότι το Twitter είχε δεχθεί ανάλογες καταγγελίες το βράδυ της ισραηλινής επιδρομής στο στόλο της Ελευθερίας που έπλεε προς τη Γάζα αλλά και την ημέρα της αποκάλυψης του Wikileaks.

Δεν είναι η πρώτη φορά που εταιρείες τηλεπικοινωνιών και διαδικτύου κατηγορούνται ότι παρεμβαίνουν στη λειτουργία των συστημάτων τους για να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένες πολιτικές επιδιώξεις. Κατά τη διάρκεια της αιγυπτιακής επανάστασης η Vodaphone κατηγορήθηκε ότι μπλόκαρε τις επικοινωνίες των εξεγερμένων της πλατείας Ταχρίρ ενώ το δίκτυο της χρησιμοποιούνταν για την μαζική αποστολή μηνυμάτων υπέρ του Μουμπάρακ. Στην περίπτωση των κινητοποιήσεων στο Ιράν, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ είχε ζητήσει από το Twitter να αναβάλλει προγραμματισμένες εργασίες συντήρησης προκειμένου να μην υπάρχουν προβλήματα στην επικοινωνία των εξεγερμένων ενώ αντίστοιχα το Youtube είχε άρει τους περιορισμούς που επιβάλλει για το ανέβασμα video με σκληρές βίας.

Αντίστοιχα στην Κίνα εταιρείες όπως η Google και η Yahoo είχαν κατηγορηθεί ότι συνεργάζονταν με το καθεστώς για να μπλοκάρουν συγκεκριμένες ιστοσελίδες αλλά και ότι έδιναν στο καθεστώς στοιχεία των χρηστών τους παρά το γεγονός ότι αυτό μπορούσε να οδηγήσει στη σύλληψη ή ακόμη και την εκτέλεσή τους.

Ενώ όμως αυτές οι κινήσεις θεωρούνται πλέον «αναμενόμενες» σε αντιδημοκρατικά καθεστώτα κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί ότι η κυβέρνηση, τα ΜΜΕ αλλά και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στις ΗΠΑ θα χρησιμοποιούσαν ορισμένες από τις πρακτικές αυταρχικών καθεστώτων του τρίτου κόσμου απέναντι σε ένα ειρηνικό κίνημα. Οι κινητοποιήσεις των τελευταίων εβδομάδων ενάντια στην κερδοσκοπική μανία του χρηματοπιστωτικού συστήματος έφεραν στην επιφάνεια και το σκοτεινό πρόσωπο μιας άλλης Αμερικής που είχε να εμφανιστεί από τα χρόνια του Μακαρθισμού.

Εξέγερση στη χώρα του πολιτικά ορθού λόγου

Οι αγανακτισμένοι της Wall Street γεννήθηκαν, ως κίνημα, στις 17 Σεπτεμβρίου ύστερα από σχετικό κάλεσμα ενός περιοδικού από

τον Καναδά – του γνωστούς στους χώρους της εναλλακτικής ενημέρωσης Adbuster. Η κίνησή τους να στρατοπεδεύσουν κοντά στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης προκάλεσε σύντομα το ενδιαφέρον ανθρώπων του πνεύματος όπως ο Νόαμ Τσόμκι αλλά και γνωστών δημοσιογράφων και καλλιτεχνών, από τον Μάικλ Μουρ μέχρι τη Σούζαν Σάραντον και το συγκρότημα Radiohead. Σύντομα στο πλευρό των αγανακτισμένων βρέθηκαν και ορισμένα από τα μεγαλύτερα συνδικάτα της Νέας Υόρκης ενώ τουλάχιστον 700 πιλότοι «παρέλασαν» με τις στολές τους δίπλα στο χρηματιστήριο.

Την ίδια ώρα τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης ακολούθησαν (τηρουμένων των αναλογιών) της στάση που είχε κρατήσει και η κρατική τηλεόραση της Αιγύπτου πριν από την ανατροπή του Μουμπάρακ: Αρχικά αγνόησαν για ημέρες τους χιλιάδες ανθρώπους που συγκεντρώνονταν στην καρδιά της Νέας Υόρκης στη συνέχεια προχώρησαν σε ένα πρωτοφανή πόλεμο λάσπης. Συντάκτες των New York Times έφτασαν στο σημείο να παρουσιάζουν τους συγκεντρωμένους ως «ψυχικά ασθενείς» ενώ δεξιά μπλοκ έκαναν λόγω για «προσπάθεια ακραίων στοιχείων να ανατρέψουν το καπιταλιστικό σύστημα παραγωγής και τη δημοκρατία».

Παρά το γεγονός ότι οι «αγανακτισμένοι της Wall Street» ζητούν αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος (με φορολόγηση των συναλλαγών και επιβολή περιορισμών στη λειτουργία του καπιταλισμού καζίνο) δύσκολα θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν σαν απειλή για το αμερικανικό Status Quo.

Για τα δεδομένα του κινήματος των αγανακτισμένων της Ισπανίας ή της Ελλάδας (πολλώ δε μάλλον για την αιγυπτιακή επανάσταση) ο αριθμός των διαδηλωτών στη Νέα Υόρκη και τις άλλες πόλεις μπορεί να θεωρηθεί προς το παρόν αμελητέος. Ακόμη και έτσι όμως η συγκέντρωση μερικών χιλιάδων ατόμων σε απόσταση αναπνοής από την Γουόλ Στριτ αποτελεί εκδήλωση ιστορικών διαστάσεων για τα αμερικανικά δεδομένα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι δημοσιογράφοι του CNN, όταν

αναζήτησαν ανάλογα περιστατικά αναγκάστηκαν να γυρίσουν στον... Αύγουστο του 1967. Ήταν η στιγμή που μια μικρή ομάδα γίπες (το πλέον πολιτικοποιημένο και μαχητικό τμήμα των χίπες στις ΗΠΑ της δεκαετίας του '60) κατάφερε να εισέλθει κρυφά στο κτίριο του χρηματιστηρίου και αφού ανέβηκε σε μια σκάλα άρχισε να πετά κέρματα και χαρτονομίσματα στους χρηματιστές – βλέποντας προς μεγάλη ευχαρίστηση ότι οι παρευρισκόμενοι πραγματοποιούσαν πραγματικές βουτιές για να τα πιάσουν.

Παρά το γεγονός λοιπόν ότι οι σημερινές κινητοποιήσεις είναι ακίνδυνες για την ασφάλεια του χρηματιστηρίου η αντίδραση των αρχών ήταν να μετατρέψουν την ευρύτερη περιοχή σε αστυνομοκρατούμενη πόλη. Χιλιάδες ένστολοι αστυνομικοί βρέθηκαν από την πρώτη στιγμή στην περιοχή σε μια προσπάθεια να τρομοκρατήσουν τους συγκεντρωμένους με κάθε δυνατό μέσο. Οι δρόμοι που οδηγούν στο κτίριο του χρηματιστηρίου ελέγχονται 24 ώρες το 24ωρο ενώ σε αρκετές περιπτώσεις απαγορεύτηκε η πρόσβαση στην περιοχή ακόμη και σε τουρίστες που ήθελαν να φωτογραφίσουν το κτίριο. Οι περίπου 200-300 αγανακτισμένοι της Wall Street, που έστησαν αντίσκηνα σε ένα γειτονικό πάρκο, βρίσκονται υπό διαρκή επιτήρηση ενώ σε αρκετές περιπτώσεις η αστυνομία τους τυλίγει (κυριολεκτικά) με ένα πορτοκαλί πλαστικό δίχτυ απαγορεύοντάς τους να μετακινηθούν προς οποιαδήποτε κατεύθυνση.

Σε μια από αυτές τις περιπτώσεις μάλιστα αστυνομικοί έριξαν σπρέι πιπεριού στα μάτια γυναικών που είχαν εγκλωβιστεί μέσα σε ένα τέτοιο δίκτυο. Ήδη από τα πρώτα 24ωρα της κινητοποίησης στη Νέα Υόρκη η αστυνομία προσήγαγε 80 άτομα χωρίς συγκεκριμένη κατηγορία. Οι προκλήσεις της αστυνομίας όμως ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο στο τέλος της περασμένης εβδομάδας όταν χιλιάδες διαδηλωτές θέλησαν να διασχίσουν ειρηνικά το πεζοδρόμιο της γέφυρας Μπρούκλιν. Η αστυνομία αφού απέκλεισε την κεφαλή της πορείας, αναγκάζοντας αρκετούς από αυτούς που ακολουθούσαν να βγουν για λίγο στο οδόστρωμα, προσήγαγε τουλάχιστον 700 άτομα (συμπεριλαμβανομένων δημοσιογράφων) με την κατηγορία της παρακώλυσης συγκοινωνιών.

Για τα δεδομένα οποιασδήποτε ευρωπαϊκής χώρας, όπου ανάλογη συμπεριφορά της αστυνομίας θα προκαλούσε γενικευμένες συγκρούσεις, η εικόνα που παρουσιάζουν οι δρόμοι της Νέας Υόρκης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μόνο σαν σουρεαλιστική. Ούτε λίγο ούτε πολύ οι αρχές επιχειρούν να απαγορεύσουν το δικαίωμα των διαδηλώσεων αναζητώντας αστείες δικαιολογίες για να χαρακτηρίσουν κάθε συνάθροιση παράνομη. Ενδεικτικό της κατάστασης είναι ότι επειδή οι αρχές έχουν απαγόρευσει τη χρήση μικροφωνικών εγκαταστάσεων αλλά ακόμη και μιας απλής ντουντούκας οι συγκεντρωμένοι είναι αναγκασμένοι να επαναλαμβάνουν κάθε φράση του ομιλητή σαν παιδιά πρώτης δημοτικού, προκειμένου να ακούν και αυτοί που βρίσκονται πιο πίσω.

Απέναντι σε ειρηνικούς διαδηλωτές η αστυνομία χρησιμοποιεί τεχνικές παρενόχλησης που θυμίζουν αυταρχικά καθεστώτα της Μέσης Ανατολής ή της κεντρικής Ασίας. Και μπορεί η βία των αρχών να είναι περιορισμένη σε έκταση, στο παρασκήνιο όμως ασκείται μια άλλη μορφή συγκαλυμμένης τρομοκρατίας: Οι περισσότεροι από τους προσαχθέντες δεν θα καταφέρουν να βρουν δουλειά για χρόνια καθώς ακόμη και αυτός ο ελάχιστος λεκές στο ποινικό τους μητρώο τους κλείνει αυτομάτως την πόρτα στις μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας. «Πως περιμένουν από ένα πατέρα ή μια μητέρα να περάσει έστω και κοντά από τις περιοχές όπου συγκεντρώνονται οι «αγανακτισμένοι της Wall Street όταν και μόνο η εμφάνιση τους προσώπου τους στην τηλεόραση θα μπορούσε θεωρητικά να τους στερήσει τη δουλειά τους» αναρωτιόντουσαν αρκετοί από τους συγκεντρωμένους μιλώντας σε ξένα δίκτυα.

Αν και ο φόβος αυτός φαντάζει υπερβολικός για οποιαδήποτε ευρωπαϊκή χώρα, στις ΗΠΑ είναι απόλυτα δικαιολογημένος. Δεν έχει περάσει άλλωστε μεγάλο διάστημα από τη στιγμή που η Washington Post και άλλα αμερικανικά μέσα ενημέρωσης έφεραν στο φως πληροφορίες για ένα τεράστιο δίκτυο παρακολούθησης του FBI το οποίο κατέγραφε τις κινήσεις μελών ειρηνιστικών και ανθρωπιστικών οργανώσεων. Ξεκινώντας επί προεδρίας Μπους ο μηχανισμός του FBI συνέλεγε στοιχεία ακόμη και για πρόσωπα που

εμφανίζονταν συχνά σε συγκεντρώσεις εναντίον του πολέμου του Βιετνάμ και του Αφγανιστάν ενώ από το στόχαστρο των διωκτικών αρχών δεν ξέφευγαν ούτε μέλη οικολογικών οργανώσεων.

Η κινητοποίηση των αγανακτισμένων της Wall Street είχε στόχο να στείλει ένα μήνυμα αισιοδοξίας ότι κάποιοι αντιδρούν στη λεγόμενη δικτατορία των χρηματιστών. ταυτόχρονα όμως έστειλε και μια προειδοποίηση για τον καφκικό τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν οι αμερικανικές αρχές κάθε φωνή διαμαρτυρίας.

Δημοσιεύτηκε στο εβδομαδιαίο περιοδικό Επίκαιρα, τχ. 103, 6/10/2011

Στο ίδιο θέμα: η εκπομπή INFOWAR

Διαβάστε επίσης:

–Το σημαντικότερο πράγμα στον κόσμο (της Ναόμι Κλάιν)

–Ο πανικός της πλουτοκρατίας (του Πωλ Κρούγκμαν)

Το διαβάσαμε στο: Αριστερό Βήμα

Φωτό: wikipedia